

YARATICI DRAMA YÖNTEMİNİN İLKOKUL 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN YARATICI YAZMA BECERİLERİNE ETKİSİ

Dr. Öğr. Üye. Süleyman Erkam SULAK*

Mehtap ERDOĞAN*

ÖZ

Temel dil becerilerinden biri olan yazma, ilkokul birinci sınıftan itibaren öğrenciler için zor bir beceri olarak görülmektedir. Yazma becerisini öğrenciye hem sevdirmek hem de bu beceriyi öğrencinin zorlanmadan kullanabilmesi için farklı yöntem ve tekniklerden faydalanılmalıdır. Yaratıcı drama yöntemi öğrenciyi aktif hale getiren, eğlendirerek öğrenmeyi sağlayan, ders içi etkinliklerde kolayca uygulanabilen bir yöntemdir. Yaratıcı yazma becerisi de yaratıcı drama yöntemi gibi öğrencinin hayallerini ve düşüncelerini özgürce ortaya koyabilmesini sağlar. Bu yönüyle yaratıcı drama yöntemi, öğrencilerin yaratıcılığını ortaya çıkarmakta ve yaratıcı yazma becerilerine yardımcı olmaktadır. Bu araştırmanın amacı, yaratıcı drama yönteminin ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerine etkisini incelemektir. Yarı deneysel modelin uygulandığı bu çalışmayı 2017-2018 eğitim öğretim yılı Zonguldak ili Gökçebeş ilçesinde bulunan Tefen İlkokulu ve Namazgah İlkokulu'nda öğrenim gören 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubu, 17'si deney grubu, 15'i kontrol grubu olmak üzere toplam 32 öğrenciden oluşmaktadır. Deney grubuna yaratıcı drama etkinlikleri ile yaratıcı hikâye yazma çalışmaları yapılırken, kontrol grubu müfredata uygun olarak eğitim öğretimine devam etmiştir. 6 haftalık yaratıcı drama etkinlikleri sonrasında deney ve kontrol gurubuna son test olarak hikâye yazdırılmıştır. Kırmızı (2008) tarafından geliştirilen "Yaratıcı Yazma İçin Değerlendirme Ölçütleri Formu (YİDÖF)" ile öğrencilerin yaratıcı yazma becerileri değerlendirilmiştir. Verilerin analizinde SPSS 20 paket programı ile aritmetik ortalama, frekans, yüzde, standart sapma hesaplanmış, Mann Whitney U, Wilcoxon Testi kullanılmıştır. Araştırmanın amaçları doğrultusunda, deney ve kontrol grubu öğrencilerinin yaratıcı yazma becerileri incelendiğinde, sonuç olarak deney gurubu lehine anlamlı bir farkın olduğu görülmüştür. Bu sonuç, yaratıcı drama yönteminin yaratıcı yazma becerisi üzerinde olumlu yönde bir etkisinin olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: İlkokul, Türkçe öğretimi, Yazma becerisi, Yaratıcı yazma becerisi, Yaratıcı drama yöntemi

THE EFFECT OF CREATIVE DRAMA METHOD ON CREATIVE WRITING SKILLS OF PRIMARY SCHOOL 4TH GRADE STUDENTS

ABSTRACT

Writing, which is one of the main language skills, is seen as a difficult skill for students from the first year of primary school. Different methods and techniques are used to make both the writing skill and the student able to this without difficulty. The creative drama method is a method that activates the student, facilitates learning by entertaining and is easily applied in the course activities. Creative writing skills like the creative drama method enable the student to freely express his imaginations and thoughts. In this respect, creative drama provides students with the ability to reveal creativity and develop drama activities and creative writing skills. This study examines the effect of creative drama method on creative writing skills of

* Ordu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü, erkamsulak@gmail.com, ORCID No: 0000-0003-4042-891X

* Hakkari Vali M. Lütfullah Bilgin İlkokulu, mehtap_yapici@hotmail.com, ORCID No: 0000-0003-3503-8247

elementary school 4th grade students. This study which applied the semi experimental model is composed applied students who are studying in Tefen Primary school and Namazgah Primary School located in the district of Gökçebey in Zonguldak Province. This study consisted of 17 students in the experimental group in total 15 students. While drama activities and story writing practices were carried out in the experiment group, the control group continues to teach education. After 6 weeks of creative drama activities, the story was printed as a final test for the experimental and control group. "Criterion Form For Creative Writing (YİDÖF)" conducted by Kırmızı (2008) is evaluated students creative writing skills. Necessary statistical dots such as arithmetic mean, frequency, face, standard deviation, Mann Whitney U, Wilcoxon Text were found with the SPSS 20 program in the analysis of the data. When the pre-test and post-test scores of the experimental and control groups were examined, it was found that there was a significant difference in favor of the experimental group. It can be said that creative drama method has positive effect on creative writing skills.

Keywords: Primary school, Turkish teaching, Writing skill, Creative writing skills, Creative drama method

1. GİRİŞ

İlkokulun ilk yıllarından itibaren öğrencilere kazandırılması planlanan temel dil becerileri okuma, yazma, dinleme, konuşma, görsel okuma ve görsel sunu becerileridir. Bu becerilerin hepsi birbiriyle ilişkili ve birbirini tamamlar niteliktedir. İlkokul eğitiminde diğer becerilere nazaran genelde okuma ve yazma becerilerine odaklanılmaktadır. Bu beceriler arasında hem zihinsel hem de fiziksel süreçleri içinde barındıran yazma becerisi, öğrenciler tarafından zor bir beceri olarak algılanmakta ve bu algı sonucunda yazma etkinlikleri sıkıcı hale gelmektedir.

Türkçe dersi öğretim programında (MEB, 2017) yazma becerisinin geliştirilmesiyle; öğrencilerin duygu, düşünce, hayal, tasarı ve izlenimleri ile bir konuda görüşleri ve tezlerini dilin imkânlarından yararlanarak yazılı anlatım kurallarına uygun şekilde anlatmaları, yazmayı kendini ifade etmede bir alışkanlığa dönüştürmeleri ve yazma yeteneği olanların bu becerilerini geliştirmeleri amaçlanmaktadır. Uzun bir süreç isteyen yazma becerisinin kazanılması ve istenen amaçlara ulaşılması, ancak çeşitli ve özendirici yazma etkinlikleriyle mümkün olabilir. Öğrenciler yazma becerisini temel anlamda kazandıktan sonra, yaratıcı yazma için teşvik edilmez. Bunun için de öğretmenin görevlerinden biri, öğrencilerine nasıl yaratıcı yazılar yazabileceklerini göstermek ve yaratıcı yazma becerisinin gelişiminde kullanılabilecek farklı yöntem ve teknikleri tanıtmaktır. Bu yöntem ve tekniklerin içinde yaratıcı drama, yaratıcı yazmanın gelişiminde kullanılabilecek bir yöntemdir.

Bilimsel çalışma disiplinlerinden biri olan yaratıcı drama, günümüz çağına ayak uyduran bir insanın ihtiyaçlarına cevap verebilecek, yaratıcı bir birey yetiştirmede etkili olabilecek etkili alanlardan biridir. Eğitimde yaratıcı drama, yöntem (araç) ve disiplin (amaç) niteliği ile sistemde etkin olarak yer almamakla birlikte kendisine aynı zamanda bir sanat-estetik eğitimi, eğitimde etkin bir yöntem olarak yer bulmaya çalışmaktadır (Adıgüzel, 2015).

Yaratıcı drama etkinlikleri sırasında yazma çalışmalarından sıklıkla yararlanır. Yaratıcı drama yazmanın sıkıcı, kalıplaşmış kurallarının dışına çıkarak, öğrenciyi kendi dünyasıyla kalmasını sağlarken öğrenciye yaratıcı yazmanın zevkli tarafıyla baş başa

bırakır. Yaratıcı drama da masal, şiir ve öykülerden yararlanılırken, yeni öyküler yaratma, var olan öyküden yararlanma, masaldan yola çıkarak yaratıcı düşüncüyü geliştirme gibi etkinliklere yer verilmektedir. Yaratıcılık ve hayal gücünün geliştirilmesi, dilbilgisi konularının kolaylıkla öğrenebilmesi bakımından dramayla öykü oluşturma etkinlikleri uygulanabilecek bir modeldir (Kara, 2010: 3). Bu durum yaratıcı yazma çalışmalarında yaratıcı drama yönteminin kullanılabileceğini göstermektedir.

Yaratıcı yazma alanında yapılan literatür taramasında, yurt içi ve yurt dışında ilkökul ve ortaokul düzeyinde çeşitli araştırmaların yapıldığı görülmektedir (Kapar Kuvanç, 2008; Öztürk, 2007; Tonyalı, 2010; Beydemir, 2010; Kırmızı, 2008; Oğuz, 2017; Moore & Caldwell, 1993; Annarella, 1999; Lorie, 2000; Hanry, 2000; Guli, 2004; Cremin vd., 2006; Laurin, 2010). Bu araştırmalarda öğrencilerin yaratıcı yazma becerileri farklı teknik, yöntem ve etkinliklerle geliştirilmeye çalışılmıştır. Ancak ilkökul düzeyinde yaratıcı drama yönteminin yaratıcı yazma üzerindeki etkisini inceleyen bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu çalışmada eğitim sürecinde kullanılan etkili yöntemlerden biri olan yaratıcı drama yönteminin, ilkökul 4. sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerisine etkisi incelenmiştir.

2. Yaratıcı Drama

2.1. Dramanın Tanımı ve Tarihçesi

“Drama” kelimesinin kökeninin nereye uzandığı ve anlamıyla ilgili birçok fikir mevcuttur. Her ne kadar drama kavramının birçok tanımı olsa da tam olarak Türkçe bir karşılığı yoktur. Drama sözcüğünün kökü Yunanca ‘Dran’dır. Dran; itmek, çekmek, yapmak, etmek, eylemek anlamlarında kullanılır. Bütün bu verilere dayanarak drama sözcüğünün, içinde eylem olan her türlü etkinliği içerdiği söylenebilir (Adıgüzel, 2007: 15).

Dramanın tarihi çok eski dönemlere kadar uzanmaktadır. Drama, Antik Yunan’da öncelikle okul öncesi çocuklara yönelik eğitimlerde kendini gösterir. Platon “Devlet” adlı yapıtında özellikle çocukların eğitiminde ruhun yetkinleştirilmesi ve temel vatandaşlık yeteneklerinin kabullenilmesinde oyun ve masallara yer verilmesinden söz etmiştir. Aristoteles “Nikomakhos” adlı eserinde, Antik Roma döneminde yaşamış ünlü filozoflardan “Cicero” “Hatip Hakkında” adlı eserinde, Vittorino kendisinin kurduğu “Neşe Yurdu” adlı eğitim kurumunda, Alman hümanizmasının isim yapmış filozoflarından Erasmus eserlerinde, drama yönteminin eğitim-öğretimde kullanılmasının gerekliliğini belirtmişlerdir (Esen, 2008). Bu düşünceler dünyaya yayılmıştır. Günümüze kadar da geçerliliğini sürdürmüştür.

“Doğaçlama, rol oynama vb. tiyatro ya da drama tekniklerinden yararlanarak bir grup çalışması içinde, bireylerin bir yaşantıyı, bir olayı, bir fikri, kimi zaman bir soyut kavramı ya da bir davranışı, eski bilişsel örüntülerinin yeniden gözden geçirildiği “oyunsu” süreçlerde anlamlandırılması, canlandırılmasıdır (San, 1991: 113).

Doğrudan doğruya yaşamak anlamına gelen drama sözcüğü bir veya birden çok insanın bir yaşam durumunu tiyatral süreçler içinde “yeniden üretmesi” olarak tanımlanabilir (Sağlamöz, 1990: 89).

Oyun süreçlerindeki ve yaşam durumlarındaki dramatik anların, grup içi süreçleri içinde yaratılması etkileşimlerin uzmanlar tarafından” yaratıcı drama çalışmaları “olarak nitelenmektedir. Yaratıcı drama (creative drama) daha çok ABD ‘de

kullanılan bir kavramdır. İngiltere yaratıcı dramayı eğitim süreçlerinde kullanması bakımından en deneyimli ülke arasına girmekte olup “eğitimde drama” (drama in education) olarak kullanılmaktadır. Federal Almanya’da ise “okul oyunu” ya da “oyun ve etkileşim” (Schulspiel, Spiel un Interaktion) olarak kullanılmaktadır (San,1990: 46).

2. 2. Farklı Açılardan Drama Türleri

Drama 4 başlık altında incelenmektedir. Bunlar yaratıcı drama, eğitici drama, psikodrama ve sosyodramadır.

2. 2. 1. Yaratıcı Drama

Araştırmanın odak noktasını oluşturan yaratıcı drama; doğaçlamaların, rol yapmaların vb. tiyatro veya drama yöntemlerinden faydalanılarak grup çalışmasıyla bireylerin bir yaşantıyı, bir olayı, bir fikri, bir eğitim ünitesini, bir soyut ifadeleri ya da eylemleri gözlem, deneyim, duygu ve yaşantıların gözden geçirilip yeniden düzenlenmesi yardımıyla oyunsu süreçler sayesinde anlam kazandırılarak canlandırmasıdır (San, 2006).

Yaratıcı drama, öğretme tekniğinin oyun boyutuna dönüştürülmesidir. Oyun ile yaratıcı drama karşılaştırıldığında, oyunda önceden belirlenmiş birtakım kurallar bulunduğu ama dramanın kurallarının çok önceden belirlendiği görülür. Bu kurallar önceden belirlense de değiştirilebilir ve üzerinde tartışılabilir. Esas olan oyun sürecine çocuğun katılımıdır (Argun, 2011).

Yaratıcı drama, bilgiyi tekrarlamak yerine bilinenleri sorgulayan ve kendi bilgisini kendisi üretecek özgün insanın yetiştirilmesinde, bu amaçla geliştirilen eğitim programında bireyin bilişsel, duyuşsal ve devinışsel özelliklerini bir bütün olarak ele almasıyla günümüz insanını eğitmede önemli ölçüde katkı sağlayacaktır. Yaratıcı drama öğretimi gelecek yüzyılın beklenen davranış örüntülerine sahip insanını eğitmede bir seçenek olarak görülebilir (Üstündağ, 1998).

2. 2. 2. Eğitici Drama

Lider bir öğretmenin gözetimi altında kuralları önceden belirlenmiş, belli bir yaş grubu bireylerle yapılan oyunsu etkinliklerdir. Eğitici drama; dramanın ısınma, canlandırma ve değerlendirme safhalarında öğrenci temelli bir eğitimi esas alır. Gaye, öğrencilerin öğrenim süreçlerinde eğlenceli zamanlar geçirmeleri ve bilgilerinin sürekliliğini sağlamaktır. Eğitici drama birçok derste hiç zorlanılmadan gönül rahatlığıyla kullanılabilir. Derlerde drama yöntemini kullanmak öğrencilerin yaratıcılıklarını, yorumlama güçlerini, keşfetme eğilimlerini, soru sorma ve araştırma becerilerinin de yetkinlik kazanmalarına yardımcı olur. Önder (2001)’e eğitici drama aslında içinde belirli düzeyde drama ve psikodrama içerir. Zira eğitici drama çocuğun psikolojik yapısında ve yaşantılarında bilinçlenmesini ve yaratıcılık kazanmasını da hedefler.

2. 2. 3. Psikodrama

Yunanca'daki "psyche" ve "drama" kelimelerinden meydana gelir. Psikodrama, literatürde grup psikoterapisi, psikodrama ve sosyometri ifadeleriyle kullanılmaktadır. Psikodramanın kurucusu Jacop Levy Moreno'dur. Psikodrama Moreno'nun yaratıcılıkla ilgili teorilerini esas alan bir dentedir. Moreno'nun 1921-1925 yıllarınca Avrupa'da temellerini oluşturduğu "Sosyometri Kuramı"nın yöntemlerinden biridir. Moreno' nun öncesinde "spontane tiyatroyu" ihya amacıyla kullanma teşebbüsleri olduğu halde psikodrama orijinal bir metottur. Moreno'nun hipotezinde insanların başlarından geçen çatışmaları birbirine anlatmalarındansa, bunları canlandırmaları, fiile dönüştürmeleri desteklenir. Tek başına anlatma eylemi; arınma (katarsis) ve iç görünün kazanılması için yeterli görülmemektedir. Elzem olan yaşananların anlatılabilmesi değil, yeniden yaşanıyormuşçasına canlandırılmasıdır (Adıgüzel, 2007).

Dramayı bir tedavi yöntemi veyahut bir tıp alanı gibi görmek aslında doğru değildir. Fakat drama ile rehabilitasyon, psikodrama alanına girer. Psikodrama ise teknisyenlik işi değil, ciddi bir birikim ve eğitim icap ettiren özel bir uzmanlık alanıdır (Aslan, 2009: 28).

2. 2. 4. Sosyodrama

Genellikle psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinde kullanılan sosyodrama toplumu ilgilendiren sosyal meselelerle ilgili drama etkinliklerinin tamamını içermektedir. Drama ile birey kendine olan güven duygusunu geliştirmekte ve geliştirdiği bu özgüveniyle diğer insanlarla daha pozitif ilişkiler ve etkileşimler içerisine girebilmektedir. Sosyodrama, kişinin sosyal iletişim yeteneğini geliştirir. Bu kapsamda yapılan etkinlikler bireyin kendisini ve başka insanları tanımaya, kendi hayatından yola çıkarak sorunların üstesinden gelmesine ve toplumla daha barışık bir birey olmasına katkıda bulunur (Kara, 2010: 44).

2. 3. Yaratıcı Dramanın Aşamaları

Yaratıcı dramanın aşamaları; ısınma hazırlık çalışmaları, canlandırma ve değerlendirme-tartışma kısımlarından oluşur. Bu aşamalara sırasıyla bakıldığında, herhangi bir öğretim şekli kullanılarak yapılan bir ders planının "Giriş, dersin işlenişi ve özet-değerlendirme" süreçleriyle benzerlik göstermektedir.

2. 3. 1. Isınma Hazırlık Çalışmaları

Yaratıcı drama çalışmalarına hazırlık olarak ısınma etkinlikleri yapılır. Bu ilk safha daha çok beden çalıştırıldığı, içsel aktivitelerin yoğun olduğu, grup dinamiklerini canlandırmanın amaçlandığı safhadır. Bilinen çocuk oyunları ya da onlardan türetilenler ısınma-hazırlık çalışmaları için oldukça uygundur. Bu safhadaki ana amaç, yaratıcı drama sürecine bireyin en etkili biçimde hazırlanmasını sağlamaktır. Kullanılacak malzemeler var ise onların seçileceği aşamada bu aşamadır. Bir yandan canlandırılacak konunun seçildiği, bireysel canlandırmaların yapıldığı ve grupların tamamlandığı safhadır. Drama lideri çalışılacak konu çevresinde grupları seçer ve grup bireylerinin hem fiziksel hem zihinsel olarak canlandırmaya hazırlar. Rollerin belirlenmesi, canlandırma yapılacak yerin seçimi ve oranın biçimlendirilmesi de bu safhada yapılır. Çok zaruri olmasa da gerekliliğinin hissedilmesi anında, dikkati toplayıp odaklanmayı sağlamak için ara paylaşımlar da tercih edilebilir (Adıgüzel, 2015: 124-128).

2. 3. 2. Canlandırma

Canlandırma safhası; bir konunun belli bir süreç içerisinde ortaya çıktığı, şekillendirildiği ve sergilendiği safhadır. Bu safhada canlandırmalar içerisinde doğaçlama çalışmalar ve rol yapma gibi olgulardan yararlanır. Yaratıcı drama sürecindeki yaşantılar, ilgili paylaşımlar, bazı değerlendirmeler bu safhada canlandırmaların, sonuçlarına ve bireyde oluşturduğu etkilere göre yapılır. Belirlenen temayı oluşturan dramatik anları yakalamak için gerekli tekniklerin kullanımı bu safhada yapılır. Bu safhadaki canlandırmalar birey temelli olacağı gibi, küçük büyük gruplar halinde de olabilir. Bu safhadaki süreçler, katılımcıların yönlendirmesiyle biçimlenir ve nasıl bittiği önceden bilinmez. Canlandırmaların sonunda ortaya çıkan ürün üzerine bir sonraki safhaya geçilebilir (Adıgüzel, 2015: 124-128).

2. 3. 3. Değerlendirme-Tartışma

Yaratıcı drama çalışmalarının sonunda bu ürünlerin değerlendirilmesi safhasına geçilir. Duyguların ve düşüncelerin aktarılması da bu safhada yapılır. Genellikle eğitsel kazanımlarda ya da oluşturulmuş ürünler üstüne tartışmalar da bu safhada yapılır. Katılımcıların belirlenmiş kazanımlara erişip erişmediğine yönelik yaratıcı drama liderine geribildirim verebilecek safhadır. Bununla birlikte yapılacak tartışmalar, fikir alışverişleri, konuşarak olabileceği gibi rol içinde doğaçlama olarak da yapılabilir. Bu şekilde her safhanın arasında bir bütünlük sağlanmış olur (Adıgüzel, 2015: 124-128).

2. 4. Eğitim-Öğretim Sürecinde Drama

Eğitim ve öğretim sürecinde yaratıcı drama, öğrencilere yeni etkileşimleri yaşatmak için imkânlar sağlamakta, ortamlar hazırlamaktadır. Yaratıcı drama, bir eğitim öğretim yöntemi olarak ders aktarımlarında kullanıldığında, öğrenciler aynı anda ders konularını etkili bir biçimde öğrenirken bir yandan da yaratıcı dramanın ana amacına uygun olarak yeni kazanımlar elde ederler. Bahsedilen kazanımlar eğitim öğretimin genel amaçları olup bunlar; öğrencinin çevresi ile uyumu, onlara duyumsadığı güven, grup içi çalışma, eleştirel zihin, yaratıcılık ve etkili iletişim becerileri kazanmaktır (Adıgüzel ve Aykaç, 2011).

Okulun tamamıyla sosyal bir ortam olduğu düşünüldüğünde öğretmenler, ulaşmak istedikleri eğitim hedefleri için sadece düz anlatım metotları yerine öğrencilerin yaparak ve yaşayarak öğrenebilecekleri teknikleri seçmelidirler. Bu öğretim tekniklerinden birisi olan dramanın hem sözel hem de sözel olmayan beden dilinin kullanımına fırsat tanıdığı düşünülürse, oldukça etkili bir iletişim aracı olduğu görülecektir. Yine drama tekniği; tabiat ve halkın birbiri içine geçmiş yaşantısının hareket, konuşma, taklit gibi unsurlarından faydalanarak imgesel bir ortamda canlandırılması etkinliklerini içerir. Bu tür yetenekleri içerdiği için drama, eğitim-öğretim sürecinin neredeyse her alanında kullanılabilir (Güven, 2012).

Öğrenme sürecinde yararlanılan drama sosyalleşmenin yanı sıra, güven ve saygıyı, içinde yer aldığı gruba uyumu, iletişim kurma problem çözme gibi becerileri geliştirir (San, 1990). Drama sınıf içi etkinliği kadar sınıf dışına da taşan bir olgudur. Eğitim kazanımlarına göre uygulandığında eğitimde drama olarak adlandırılabilir. Bu durumda eğitsel drama, dramanın bir ögesi olmaktan çıkıp eğitim alanının bir özgüllüğü

olarak düşünölmeli, drama da her bir alan, amaç ve yöntem olarak farklı düşünölmelidir.

Drama da diğer sanat dalları gibi insanı geliştiren bir sanat dalıdır. Eğitim-öğretim etkinliklerinde öğretmenler tarafından da oldukça çok kullanılan bir araç haline gelmiştir. Çünkü drama çalışmaları bireyi bağımsız düşünmeye, özgün davranmaya, hümanistliğe, demokratik olmaya ve yaratıcı kişilik sahibi olmaya sevk eder. Drama sayesinde öğrenme hızı artar ve daha etkin bir hale gelir. Drama öğrencilere bilgiyi kendi yapılandırabilmeye, düşüncelerini rahatça ifade etmeye, eğlendirici süreçler yaşamaya olanak sağlar. Bu yönüyle Türkçe programına uyumlu ve ders içi etkinliklere yön verecek bir yöntemdir (Kara, 2010: 83).

2. 5. Dramada Kullanılan Teknikler

Öğretime başlamadan önce, kullanılacak yöntem ve teknikler belirlenir. Her ders, her konu için farklı yöntem ve teknikler uygulanır, genel geçer bir yöntem veya teknikten söz etmek mümkün değildir.

Yaratıcı drama her ders için kullanılabilir bir yöntemdir. Drama ise yapısı gereği ısınma ve canlandırma aşamalarında genellikle öyküye başvurmaktadır. Türkçe dersinde verilecek konular genellikle öykü tarzı metinlerle öğrenciye aktarılır. Drama ile Türkçe dersinin bu özellikleri birbirine benzerlik gösterdiğinden Türkçe öğretiminde özellikle temel dil becerilerinin, dil bilgisi ve yaratıcılığın gelişmesinde kullanılacak alternatif bir öğretim yöntemidir (Kara, 2010). Bir problemi çözmek, konuyu kavramak yeni konuya yaklaşımlar getirmek açısından drama yönteminin öykü içerisinde kullanılması yönünden Türkçe dersi ile drama etkileşim içerisinde.

Drama çalışmalarında kullanılan teknikler; rol oynama, rol değiştirme, kenardan yönlendirme, katılımcı liderlik, paralel çalışma, doğaçlama, zihinde canlandırma, müzikle drama, pantomim, öykü veya olay canlandırma, resim yapma, kukla draması, duygusal algılama, dans dramasıdır (Ada, 2016).

2. 6. Yaratıcılık ve Yaratıcı Yazma

Günümüz eğitim öğretim siteminde geleneksel eğitim anlayışı yerine modern dünyaya ayak uyduran, soran, sorgulayan eleştiren, problem çözen bireyler yetiştirmek gerekmektedir. Bu becerilere sahip bireylerin temel özelliklerinden biri de yaratıcılık gücü gelişmiş bireylerdir.

“Yaratıcılık, daha önceden kurulmamış ilişkiler arasında ilişkiler kurabilme, böylece yeni düşünce şeması içinde yeni yaşantı, deneyim fikir ve ürünler ortaya koyabilme ya da anlam evrenimizi yeniden yapılandırma, bireyler için ya da kültür için gerçekliğe uygun bir yenilik katmaktır. Yaratıcı olabilmek için her şeyden önce kişinin kendine güven duyması, çalışacağı alan hakkında temel bilgilere sahip olması, bağımsızca düşünebilmesi kimi zaman alişılmış kalıpları ve kuralları kırabilmesi ve yeti ve yeteneklerini sonuna dek kullanabilme ortam ve özgürlüğünün kendisine sağlanmış olması gerekmektedir“ (San, 1985: 3).

Kavcar'a (1985) göre yaratıcı kişi ezberci ve klişeleşmiş düşünme biçimlerinden uzak kalan, bilinenleri tekrar etmekle yetinmeyen kişi demektir. Yaratıcı kişi çok yönlü düşünen, ön yargılarından arınmış, disiplinler arası ilişki kurabilen, yeni düşünceler ile

yeni ürünler ortaya koyabilen, bilinenle yetinmeyen, sorunlara özgün çözümler getirebilen kişidir.

Yaratıcı yazmada normal değerleri zorlamaksızın alışılmışın dışına çıkmak, hayal gücünden yararlanarak herkesten farklı düşünceler ortaya koymak, özgünlüğü yakalayabilmek, akıcı ve hoşlanarak yazmak, yazmadan zevk almak, standartların dışına çıkmak gibi durumlar söz konusudur (Küçük, 2007: 11).

Ataman (2011) yaratıcı yazma için şu özellikleri sıralamaktadır:

- Dili yaşamak,
- Organizasyon yeteneklerini geliştirmek,
- Bilgiyi keşfetmek,
- Hayal gücünü geliştirmek,
- Diğerleri ile paylaşmak,
- Tanımlayıcı dili kullanmak,
- Eleştirel çözümlene yeteneklerini kullanmak,
- Yaratıcı çalışmada zevk ve özsaygı bulmak,
- Temel dil bilgisi ve noktalama yetenekleri kullanmak,
- Yazmada becerikli ve emin olmak,
- Kendini açıkça anlatmayı öğrenmek işe koşulabilir.

Yazı yazma öğrenciler tarafından genel olarak çok da haz edilen bir etkinlik değildir. Çünkü yazı yazmanın kendi içinde belirli prensipleri vardır. Bir de okulun ilk yıllarında yazı yazarken, kâğıdı temiz ve düzenli kullanma, dil bilgisi ve yazım kurallarına uyma gibi kurallar öğretilirken diğer taraftan da yazım tekniği öğretilmeye çalışılır. Fakat bu tür etkinlikler sırasında çocuklar, dikkatlerini daha çok yazının şekline verdikleri için içerikle ilgilenmezler ve yazı yazmak bir süre sonra âdeta bir işkence hâlini alır. Yazı yazmayı sevilir hâle dönüştürmek için yaratıcı yazma yönteminden faydalanılmalıdır (Peker, 2015).

Ataman (2011: 25) yazmayı 5 temel gruba ayırmıştır: teknik, yaratıcı, anlatan, açıklayıcı, ikna edici. Teknik yazma, özel bir amaç için özel bir gruba teknik bir konuda özgül bilgi taşır. Yaratıcı yazma, öyküler şiirler, oyunlar ve romanlardır. Anlatan yazma, kişisel deneyimin öznel aktarılmasıdır: Günlük ve gazete gibi. Açıklayıcı yazma, haber raporları gibi bir konuyu çözümlenmeli ve nesnel olarak sergiler. Bu yazma okuyucudan bir yanıt veya tepki içermez. İkna edici yazma, duygusal çekiciliğe dayanır. Hedefi, tutumları değiştirmektir.

Yaratıcı yazma eğlendirmek amaçlı yaratıcı, mecazi söylemlerin yer aldığı genel söz dağarcığına sahip keyfi ve sanatsal yazılardır. Yaratıcı yazma teknik yazmaya göre öğrenciyi temel alan öğrenciyi eğlendirirken düşündüren, yapmacılıktan uzak bir şekilde kendini yansıtabilmesini sağlamaktadır.

Yazma başarısını etki eden birçok faktör bulunmaktadır. Öğrencinin yazma konusunda istekliliğinin artırılması yalnızca sınıf içinde kullanılan metotla açıklanamaz. Güçlü bir yazma isteği, öğrencinin yazma becerisini kullanabilmesi kadar önem arz eder. Yazmaya yönelik pozitif bir istekliliğe sahip olmak aynı zamanda yazmaya yönelik olumlu bir tutum gerektirmektedir (Kırmızı, 2009).

2. 6. 1. Yaratıcı Yazmayı Geliştirme Yöntem ve Teknikleri

Başarılı bir yazı için üç temel ilke vardır; buluş, düzenleyiş ve anlatış. Buluş, yazı konusu ile ilgili duygu ve düşünceleri bir araya getirmektir. Buna konu ile ilgili malzemelerin toplanması da denilebilir. Toplanan malzemelerin belli bir sıraya konulmasına düzenleyiş, onlara yazı biçimi verilmesine anlatış denir. Anlatış duygu ve düşüncelerimizi ifade etme demektir. İfadenin etkileyici ve sürükleyici olması ise duruluk, açıklık, sadelik, içtenlik, akıcılık ve kişisellik gibi özelliklere bağlıdır. Kişisellik anlatımda özgün olma demektir ki bu da yaratıcılık bakımından önemlidir (Sever, Kavcar, Oğuzkan, 2005: 117-118).

Maltepe (2006), yaratıcı yazma öğretiminde kullanılacak yöntemleri 6 grupta toplamıştır; bu yöntemler aşağıda açıklanmıştır.

1. Fikir birliği yöntemi: Bu yöntemde fikirlerin birlikte hareket etmesini sağlayan tema önceden verilir. Böylece oluşturulacak fikirlerin, söylemlerin resim ve sembollerin vb. öğrenci tarafından bireysel olarak şekillenmesi sağlanır. Öğrencilerin yazma konusundaki çekingenliğini yenmek için kullanılan fikir birliği yönteminin; kümeleme (cluster), kavram haritası, beyin fırtınası, otomatik yazma, akrostiş, hayal yolculuğu gibi alt yöntemleri de vardır.

2. Yazma oyunları: yaratıcı yazma yöntemlerinin bir arada kullanıldığı iş birliği gerektiren aşamadır. Yazma oyunlarının amacı ise yazmaya başlama konusunda yardımcı olmak ve yazı işini eğlenceli hale getirmektir. Öykü bütünleştirme, sözcük avı, sözcük torbası, sözcük sepeti vb. etkinlikler yazma oyunlarına örnek olarak verilebilir.

3. Kurallara ve yöntemlere göre yazma: Bu yöntemde öğrencilere yazma örnekleri verilir, örneklere göre yazısını şekillendirme olanağı sağlar. Bu yöntemde yapılandırılmış yazma da denir. Kurallara ve yöntemlere göre yazma; haiku, kartopu şiiri gibi uygulamaları içerir.

4. Edebi yazma ve edebi türlere göre yazma: Bu yöntemde önceden verilen edebi metinlere ve bu metinlerdeki kurallara göre yazma söz konusudur. Edebi metinler yoluyla bir taraftan ifade olanakları, diğer taraftan da estetik edebi karakterler, metnin şiirsel dili ve farklı bakış açıları sunulur. Öğrenciler bu özellikleri dikkate alınan metinleri tamamlama, indirgeme ve dönüştürme çalışmaları yaparlar.

5. Uyarıcı yazma: Uyarıcı yazma, öğrencileri yazma eylemine çekmek için kullanılan bir yöntemdir. Bu yöntemde, yazma iklimi, coğrafya, resimler, müzik, dans,

sözcükler, paragraflar vb. yazma uyarıları kullanılarak öğrencilerin yazmaya güdülenmesi sağlanır.

6. Yaratıcı metinleri sürekli yazma: Bu yöntem öğrencileri metin üzerinde çalışarak yukarıdaki yöntemlerin tümünü kullanarak metin yaratmaya ve üretmeye yönelir. Öğrencilerin bütün yöntemler arasında bağlantı kurabilmesi için motivasyonlarının yüksek olması gerekir.

Yaratıcı yazmada kullanılacak teknikler ise şöyledir:

1. Beyin Fırtınası: Belirli düşünce çerçevelerinden çıkıp daha geniş görmeye ya da görülmeyeni fark ettirmeye yarayan beraber düşünmeye sevk ettiren bir yöntemdir. Beyin fırtınası, buluş fırtınası adıyla da anılan, teknik bir konuya çözüm getirmek, düşünce ve düşünce üretmek için kullanılan yaratıcı bir tekniktir. Problem çözme yöntemini destekleyen tekniklerden biridir. Bir konuyu olumsuz sorularla ele almak için uygulandığında ters beyin fırtınası olarak adlandırılır (Güleryüz, 2001).

2. Görsel Malzemeler: Zihindeki görsel çağrışımları artırarak hayal gücünü besleyen yazmaya yardımcı bir etkinliktir. Her ders her konu için bulunabilecek somut malzemeler de görsel malzemeleri oluşturmaktadır.

3. Kavram Haritası: Kavram haritası bilgiyi organize etmek için oluşturulmuş, kavramlar arasındaki ilişkileri grafiksel olarak sunmaya yarayan bir tekniktir (Novak, 1998). Görsel çağrışım ile yazılması istenen konu hakkında ana kavramlar çıkarılarak kullanılan bir tekniktir.

4. Zihin Haritası: Yazılacak konu hakkında zihinde hali hazırda zaten bulunan fikirlerin bir kâğıda sözcükler halinde yazarak bunlar arasında ilişki kurma ve bunları besleyecek yapıları bunlara ekleme ile yapılan yazma öncesi uygulanabilecek bir tekniktir.

5. Müzik Dinletme: Müzik hayal gücünü besleyen en önemli araçlardan bir tanesidir. Bireyi olduğu yerden olmak istediği yerlere taşıyabilecek bir güçtür. Bu da yazma gücü artıracak niteliktedir.

6. Doğa ve Çevre Gezileri: Doğa gezileri duyuları harekete geçirdiğinden özgün fikirleri harekete geçirebilecek önemli bir yöntemdir. Çevrede gördüklerini tüm özelliği ile görmelerini sağlayarak öğrencinin hayal gücünü geliştirmesine olanak sağlanabilir.

7. Grupla Beraber Öykü Yazmak: Öğrencilere hayal güçlerini geliştirebileceği konularda öykü yazmaları istenebilir. Ataman (2011: 31) öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmek için öykünün en etkili araçlardan biri olduğunu belirtmektedir. İlköğretimde öyküler, öğrencilerin yazma becerilerini incelemek için ideal araçlardır. Öyküleme, yazma için gerekli olan bilişsel stratejileri geliştirmek için doğal bir öğrenme sağlar (Breiter, 1985; Akt., Ataman, 2011).

Öykü oluşturan devinim, karakterler, olay örgüsü gibi özellikleri ile yaratıcı drama arasında büyük bir benzerlik vardır. Yaratıcı drama da hayali bir olayı kurulamaya çalışmaktadır (Cockett, 1999).

Ataman (2006: 78) çalışmasında, yaratıcı drama uygulamalarında öykü ve masalların kullanılabileceğini belirtmiştir. Bir bölümü var olan öyküler üzerinden çalışmak başını sonunu ortasını değiştirmek gibi, bir bölümü ise yeni öyküler yaratmak şeklinde yararlanılabilir.

Bu çalışmada yaratıcı yazmayı geliştirmek için yaratıcı drama yöntemi ile yaratıcı öykü oluşturma çalışmalarına yer verilmektedir.

2. 7. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, yaratıcı drama yönteminin ilkökul 4. sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerileri üzerindeki etkisini araştırmaktır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır;

1.Yaratıcı drama etkinliklerinin uygulandığı deney grubundaki 4.sınıf öğrencileri ile kontrol grubundaki 4.sınıf öğrencilerin sevgi değerine yönelik yaratıcı yazma becerilerine ilişkin ölçülen uygulama öncesi, uygulama sonrası ve erişim puanları arasında anlamlı farklılık var mıdır?

2.Yaratıcı drama etkinliklerinin uygulandığı deney grubundaki 4.sınıf öğrencileri ile kontrol grubundaki 4.sınıf öğrencilerin saygı değerine yönelik yaratıcı yazma becerilerine ilişkin ölçülen uygulama öncesi, uygulama sonrası ve erişim puanları arasında anlamlı farklılık var mıdır?

3.Yaratıcı drama etkinliklerinin uygulandığı deney grubundaki 4.sınıf öğrencileri ile kontrol grubundaki 4.sınıf öğrencilerin genel yaratıcı yazma becerilerine ilişkin ölçülen uygulama öncesi, uygulama sonrası ve erişim puanları arasında anlamlı farklılık var mıdır?

4.Yaratıcı drama etkinliklerinin uygulandığı deney grubundaki 4.sınıf öğrencilerinin uygulama öncesi ve uygulama sonrası ölçülen yaratıcı yazma becerileri puanları arasında anlamlı farklılık var mıdır?

5.Kontrol grubundaki 4.sınıf öğrencilerinin uygulama öncesi ve uygulama sonrası ölçülen yaratıcı yazma becerileri puanları arasında anlamlı farklılık var mıdır?

3.YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Yaratıcı drama etkinliklerinin yaratıcı yazma becerisi üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmada ön test son test kontrol gruplu yarı deneysel model kullanılmıştır.

Bazı deneysel çalışmalarda kendiliğinden oluşturulmuş gruplar (örn: sınıf, kurum, aile birimleri) veya gönüllüler kullanıldığından bireyler gruplara rastgele atanamaz, bu işlem yarı deneysel olarak adlandırılır (Creswell, 2014: 168). Bu model yansız atama yoluyla eşitlemeleri için özel bir çabanın harcanmadığı; ancak katılımcıların benzer nitelikte olmalarına olabildiğince özen gösterildiği araştırma modelidir. Bu modele göre desenlenen çalışmalarda yansız atama yoluyla bir sınıf deney diğer sınıf da kontrol grubu olarak belirlenir ve her iki grupta da deney öncesi ve deney sonrası ölçümler yapılır (Karasar, 2009). Bu çalışmada deney ve kontrol

grupları üzerinde bağımsız değişken olan yaratıcı yazma etkinliklerine bağlı olarak ön test ve son testte ölçümler yapılmıştır.

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2017-2018 eğitim ve öğretim yılı Zonguldak ili, Gökçebeş ilçesi Tefen İlkokulu ve Namazgah İlkokulu'nda öğrenim gören 4. Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Drama ders etkinliklerinin araştırmacı tarafından uygulandığı Tefen İlkokulu deney grubu olarak belirlenmiştir. Başarı ve sosyoekonomik özellikleri yakın olan Namazgah İlkokulu ise kontrol grubu olarak belirlenmiştir. Deney grubunda 17(10 kız, 7 erkek), kontrol grubunda 15 (9 kız, 6 erkek) öğrenci olmak üzere toplam 32 öğrenci ile araştırma yürütülmüştür.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada Kırmızı'nın (2008) yaratıcı yazma çalışmalarını değerlendirmek için geliştirdiği Yaratıcı Yazma İçin Değerlendirme Ölçütleri Formu (YİDÖF) kullanılmıştır. Öğrencilerin ön testte ve son testte yazmış olduğu öyküler bu ölçüte göre değerlendirilmiştir.

Yaratıcı yazma çalışmalarının değerlendirilmesinin güç olmasından dolayı Kırmızı (2008) tarafından geliştirilen YİDÖF, alanında uzman 6 ayrı öğretim elemanı ve dört sınıf öğretmeninin görüşü alınarak ölçütler ve ölçütlere verilen puanlar oluşturulmuştur. Uzman görüşleri doğrultusunda altı ayrı ölçüt ve bunların puanlarından (toplam yüz puan) oluşan Yaratıcı Yazma İçin Değerlendirme Ölçütleri Formu (YİDÖF) ortaya çıkmıştır.

Yaratıcı Yazma Değerlendirme Ölçütleri Formunda belirtilen değerlendirme ölçütleri şunlardır:

1. ÖLÇÜT: Yazının içeriğinin, alışılmışın dışında belli başlı bir yenilik ya da yenilikler içermesi (20 puan).
2. ÖLÇÜT: Yazıda bilinen bir ögenin yeni bir biçimde ifade edilmesi (20 puan).
3. ÖLÇÜT: Yazıda özgün benzetme/benzetmelerin yer alması (15 puan).
4. ÖLÇÜT: Yazıda yer alan yeni fikirlerin anlaşılır bir şekilde açıklanması (10 puan).
5. ÖLÇÜT: Yazıdaki duygu ve fikirlerin etkili ve akıcı bir şekilde ortaya konulması (20 puan).
6. ÖLÇÜT: Yazıya uygun bir başlık verilmesi (15 puan) (Kırmızı, 2008).

3.4. Veri Toplama Süreci

Araştırmanın veri toplama süreci aşağıdaki gibidir:

1. Zonguldak ili Gökçebeş İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün yetkisi ile tüm okullara araştırma izin onayı gönderilmiştir.
2. Resmi izinlerinin alınmasının ardından Tefen İlkokulundaki 4. Sınıf öğrencileri deney grubu olarak belirlenmiştir. Ancak 4. sınıflar tek şube olması nedeniyle sosyoekonomik ve başarı düzeyi denk olan Namazgah İlkokulu da kontrol grubu olarak belirlenmiştir.

3. Araştırmacı 2010 ve 2011 yıllarında bir almış olduğu yaratıcı drama eğitiminden dolayı deney gurubu ile yapılacak çalışmayı bizzat kendisi uygulamıştır. Kontrol grubundaki çalışmalar ise Namazgah İlkokulunda bulunan 4. Sınıf öğretmeniyle yürütülmüştür. 4. sınıf düzeyinde oluşan bu çalışmada 17 deney grubu, 15 kontrol grubu olmak üzere 32 öğrenci katılmıştır.

4. Araştırmada öykü konusu olarak değerler eğitimindeki sevgi ve saygı değerlerine yer verilmiştir. Sevgi ve saygı değerine yer verilmesinin nedeni ise öğrencilerin her zaman bu değerlerle karşı karşıya olması ve hayal güçleri rahatlıkla işe koşabilecek olmalarıdır. Araştırmada ön test ve son test çalışmalarında öğrencilerin yaratıcı yazma becerileri sevgi ve saygı değerine ilişkin yazdıkları hikâyeler üzerinden incelenmiştir. Ayrıca değer öğretimi kapsamında bu değerlerin öğretimine ilişkin herhangi bir eğitim verilmemiştir.

5. Deneysel uygulamaya geçmeden önce deney ve kontrol grubundaki öğrencilerden ön test olarak farklı günlerde, birer ders saatinde “sevgi ve saygı” konulu iki ayrı hikâye yazmaları istenmiştir.

6. Deneysel çalışma sürecinde deney grubunda üçer ders saatini kapsayan altı drama etkinlik planı uygulanmıştır. Drama etkinliklerinin üçü sevgi, üçü saygı konusunda olup araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Drama etkinlik planları drama ile öykü yazma yöntemini ve yaratıcı yazma çalışmalarına yöneliktir. Kontrol grubunda ise serbest etkinlik saatlerinde hiçbir müdahale olmadan sevgi ve saygı konulu hikâye yazmaları istenmiş olup, normal müfredata göre dersler işlenmiştir.

7. Yaratıcı yazma çalışmalarının değerlendirilmesinde Kırmızı (2008) tarafından geliştirilen Yaratıcı Yazma Değerlendirme Ölçütleri Formu (YİDÖF) kullanılmıştır.

8. Araştırma sonunda verilerin elde edilebilmesi için “sevgi ve saygı” konulu iki ayrı hikâye yazmaları istenmiştir. Çalışma sonunda iki sınıf öğretmeni ve bir öğretim elamanı tarafından puanların tutarlılığına bakılmıştır.

9. Araştırmanın deneysel uygulama süreci Tablo 3.4 de verilmiştir.

Tablo 1: Deneysel Uygulama Süreci

Grubun adı	Deney öncesi	Deney süreci	Deney sonrası
Deney grubu	“Sevgi” konulu hikâye yazma ön testi	Sevgi ve saygı konulu altı yaratıcı drama etkinlikleri	“Sevgi” konulu hikâye yazma son testi
	“Saygı” konulu hikâye yazma ön testi		“Saygı” konulu hikâye yazma son testi
Kontrol grubu	“Sevgi” konulu hikâye yazma ön testi	Mevcut ders programı	“Sevgi” konulu hikâye yazma son testi
	“Saygı” konulu hikâye yazma ön testi		“Saygı” konulu hikâye yazma son testi

testi

testi

3.5. Verilerin Analizi

Yaratıcı Yazma İçin Değerlendirme Ölçütleri Formu (YİDÖF) aracılığıyla ortaya çıkan yaratıcı yazma değerlendirme sonuçları, SPSS 20 paket programı kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırmada yer alan alt problemlere uygun olarak yapılan analizler yüzde, frekans, aritmetik ortalama, standart sapma değerleri ve araştırmada uygulanan öğrenci sayının az olmasından dolayı Mann Whitney U Testi, Wilcoxon İşaretler Testi puanları hesaplanarak tablolaştırılmıştır. Araştırma verileri 0.05 anlamlılık düzeyinde test edilmiştir.

4. BULGULAR VE YORUM

4.1. Sevgi Değerine Yönelik Yaratıcı Yazma Becerilerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Araştırmanın birinci alt problemi “Yaratıcı drama etkinliklerinin uygulandığı deney grubundaki 4.sınıf öğrencileri ile kontrol grubundaki 4.sınıf öğrencilerin sevgi değerine yönelik yaratıcı yazma becerilerine ilişkin ölçülen uygulama öncesi, uygulama sonrası ve erişim puanları arasında anlamlı farklılık var mıdır?” olarak belirlenmiştir.

Deney ve kontrol gruplarındaki 4.sınıf öğrencilerin sevgi değerine yönelik yaratıcı yazma becerilerine ilişkin ölçülen uygulama öncesi, uygulama sonrası ve erişim puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı Mann Whitney U testi ile test edilmiş ve sonuçları Tablo 4.1’de gösterilmiştir.

Tablo 2: Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Sevgi Değerine Yönelik Mann Whitney U Testi Sonuçları

		N	Ortalama	Std. sapma	U	P
Öntest	Deney	17	40,76	21,17	84,000	0,100
	Kontrol	15	27,93	11,87		
Sevgi Sontest	Deney	17	60,47	10,22	33,500	0,000*
	Kontrol	15	43,27	10,56		
Erişim	Deney	17	19,71	26,79	109,000	0,484
	Kontrol	15	15,33	7,67		

*p<0.05

		N	Ortalama	Std. sapma	U	P	
Dr. Öğr. Üyesi Süleyman Erkam SULAK - Mehtap ERDOĞAN	Deney	17	22,82	7,41	35,500	,0032	
	Kontrol	15	41,33	14,39			
Saygı	Sontest	Deney	17	64,47	15,31	9,000	,000*
		Kontrol	15	28,13	12,92		
	Erişi	Deney	17	41,65	15,75	2,000	,000*
		Kontrol	15	-13,20	17,59		

Deney grubundaki öğrencilerin, kc grubuna göre uygulama öncesi ölçülen sevgi değerine yönelik yaratıcı yazma becerileri daha yüksek bulunmuştur. Ancak, istatistiksel olarak deney ve kontrol gruplarındaki 4.sınıf öğrencilerin uygulama öncesi sevgi değerine yönelik yaratıcı yazma becerilerine ilişkin ön test puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır(U=84,000; p>0.05).

Deney ve kontrol gruplarındaki 4.sınıf öğrencilerin uygulama sonrası sevgi değerine yönelik ölçülen yaratıcı yazma becerilerine ilişkin son test puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur(U=33,500; p<0.05). Bulunan bu fark yaratıcı drama etkinliklerinin uygulandığı deney grubu lehinedir.

Deney grubundaki öğrencilerin sevgi değerine yönelik yaratıcı yazma becerisi erişimi puanları, kontrol grubuna göre daha yüksek bulunmuştur. Ancak, istatistiksel olarak deney ve kontrol gruplarındaki 4.sınıf öğrencilerin sevgi değerine yönelik yaratıcı yazma becerilerine ilişkin erişim puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır(U=109,000; p>0.05).

4.2. Saygı Değerine Yönelik Yaratıcı Yazma Becerilerine İlişkin Bulgu Ve Yorumlar

Araştırmanın ikinci alt problemi “Yaratıcı drama etkinliklerinin uygulandığı deney grubunda 4.sınıf öğrencileri ile kontrol grubundaki 4.sınıf öğrencilerin saygı değerine yönelik yaratıcı yazma becerilerine ilişkin ölçülen uygulama öncesi, uygulama sonrası ve erişim puanları arasında anlamlı farklılık var mıdır?” olarak belirlenmiştir.

Deney ve kontrol gruplarındaki 4.sınıf öğrencilerin saygı değerine yönelik yaratıcı yazma becerilerine ilişkin ölçülen uygulama öncesi, uygulama sonrası ve erişim puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı Mann Whitney U testi ile test edilmiş ve sonuçları Tablo 3’ de gösterilmiştir.

Tablo 3: Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Saygı Değerine Yönelik Mann Whitney U Testi Sonuçları

*p<0.05

Deney ve kontrol gruplarındaki 4.sınıf öğrencilerin uygulama öncesi saygı değerine yönelik yaratıcı yazma becerilerine ilişkin ön test puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur(U=35,500; p<0.05). Bulunan bu fark kontrol grubu lehinedir.

Deney ve kontrol gruplarındaki 4.sınıf öğrencilerin uygulama sonrası saygı değerine yönelik ölçülen yaratıcı yazma becerilerine ilişkin son test puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur(U=9,000; p<0.05). Bulunan bu fark yaratıcı drama etkinliklerinin uygulandığı deney grubu lehinedir.

Deney ve kontrol gruplarındaki 4.sınıf öğrencilerin saygı değerine yönelik yaratıcı yazma becerilerine ilişkin erişim puanları arasında anlamlı bir fark

bulunmuştur($U=2,000$; $p<0.05$). Bulunan bu fark yaratıcı drama etkinliklerinin uygulandığı deney grubu lehinedir.

4. 3. Genel Yaratıcı Yazma Becerilerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Yaratıcı drama etkinliklerinin uygulandığı deney grubunda 4.sınıf öğrencileri ile kontrol grubundaki 4.sınıf öğrencilerin genel yaratıcı yazma becerilerine ilişkin ölçülen uygulama öncesi, uygulama sonrası ve eriş puanları arasında anlamlı farklılık var mıdır?” olarak belirlenmiştir. Bu probleme ilişkin bulgu ve yorumlar şöyledir:

Deney ve kontrol gruplarındaki 4.sınıf öğrencilerin genel yaratıcı yazma becerilerine ilişkin ölçülen uygulama öncesi, uygulama sonrası ve eriş puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı Mann Whitney U testi ile test edilmiş ve sonuçları Tablo 4.3’ te gösterilmiştir.

Tablo 4: Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Genel Yaratıcı Yazma Becerilerine Yönelik Mann Whitney U Testi Sonuçları

			N	Ortalama	Std. sapma	U	P
Genel yaratıcı yazma becerisi	Öntest	Deney	17	31,79	9,86	115,000	,637
		Kontrol	15	34,63	11,50		
	Sontest	Deney	17	62,47	6,90	5,000	,000*
		Kontrol	15	35,70	9,27		
	Erişi	Deney	17	30,68	13,09	9,500	,000*
		Kontrol	15	1,07	11,38		

* $p<0.05$

Deney ve kontrol gruplarındaki 4.sınıf öğrencilerin uygulama öncesi genel yaratıcı yazma becerilerine ilişkin ön test puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($U=115,000$; $p>0.05$).

Deney ve kontrol gruplarındaki 4.sınıf öğrencilerin uygulama sonrası genel yaratıcı yazma becerilerine ilişkin son test puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur($U=5,000$; $p<0.05$). Bulunan bu fark yaratıcı drama etkinliklerinin uygulandığı deney grubu lehinedir.

Deney ve kontrol gruplarındaki 4.sınıf öğrencilerin genel yaratıcı yazma becerilerine ilişkin eriş puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur($U=9,500$; $p<0.05$). Bulunan bu fark yaratıcı drama etkinliklerinin uygulandığı deney grubu lehinedir.

4.4. Deney Grubundaki Öğrencilerinin Öntest-Sontest Yaratıcı Yazma Becerilerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Araştırmanın dördüncü alt problemi “Yaratıcı drama etkinliklerinin uygulandığı deney grubundaki 4.sınıf öğrencilerinin uygulama öncesi ve uygulama sonrası ölçülen

yaratıcı yazma becerileri puanları arasında anlamlı farklılık var mıdır?” olarak belirlenmiştir. Bu probleme ilişkin bulgu ve yorumlar şöyledir:

Deney grubundaki 4.sınıf öğrencilerin uygulama öncesi ve uygulama sonrası sevgi, saygı değerlerine yönelik yazma becerileri ile genel yaratıcı yazma becerileri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı Wilcoxon Testi ile test edilmiş ve sonuçları Tablo 5’ de gösterilmiştir.

Tablo 5: Deney Grubundaki Sevgi ve Saygı Değerlerine Yönelik Yazma Becerileri ile Genel Yazma Becerisi Puanları Arası Wilcoxon Testi Sonuçları

Grup		Ortalama	Std. sapma	Z	P	
Deney	Sevgi değerine yönelik yaratıcı yazma becerisi	Öntest	40,76	21,17	-2,51	,012*
		Sontest	60,47	10,22		
	Saygı değerine yönelik yaratıcı yazma becerisi	Öntest	22,82	7,41	-	,000*
		Sontest	64,47	15,31		
	Genel yaratıcı yazma becerisi	Öntest	31,79	9,86	-	,000*
		Sontest	62,47	6,90		

*p<0.05

Deney grubundaki 4.sınıf öğrencilerin uygulama sonrası sevgi değerine yönelik yazma becerileri, saygı değerlerine yönelik yazma becerileri ve genel yaratıcı yazma becerileri, uygulama öncesinden daha yüksek bulunmuştur. İstatistiksel olarak da deney grubundaki 4.sınıf öğrencilerin uygulama öncesi ölçülen sevgi değerine yönelik yazma becerileri, saygı değerlerine yönelik yazma becerileri ve genel yaratıcı yazma becerileri ile uygulama sonrası ölçülen yazma becerileri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur (Z=-3,622; p<0.05).

4.5. Kontrol Grubundaki Öğrencilerinin Öntest-Sontest Yaratıcı Yazma Becerilerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Araştırmanın beşinci alt problemi “Kontrol grubundaki 4.sınıf öğrencilerinin uygulama öncesi ve uygulama sonrası ölçülen yaratıcı yazma becerileri puanları arasında anlamlı farklılık var mıdır?” olarak belirlenmiştir. Bu probleme ilişkin bulgu ve yorumlar şöyledir:

Kontrol grubundaki 4.sınıf öğrencilerin uygulama öncesi ve uygulama sonrası sevgi, saygı değerlerine yönelik yazma becerileri ile genel yaratıcı yazma becerileri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı Wilcoxon Testi ile test edilmiş ve sonuçları Tablo 4.5’ de gösterilmiştir.

Tablo 6: Kontrol Grubundaki Sevgi ve Saygı Değerlerine Yönelik Yazma Becerileri ile Genel Yazma Becerisi Puanları Arası Wilcoxon Testi Sonuçları

Grup	Ortalama	Std. sapma	Z	P
------	----------	------------	---	---

Kontrol Grubu	Sevgi değerine yönelik yaratıcı yazma becerisi	Öntest	27,93	11,87	-3,412	,001*
		Sontest	43,27	10,56		
	Saygı değerine yönelik yaratıcı yazma becerisi	Öntest	41,33	14,39	-2,417	,016*
		Sontest	28,13	12,92		
	Genel yaratıcı yazma becerisi	Öntest	34,63	11,50	-0,256	,798
		Sontest	35,70	9,27		

*p<0.05

Deney grubundaki 4.sınıf öğrencilerin uygulama sonrası sevgi değerine yönelik yazma becerileri ve genel yaratıcı yazma becerileri, uygulama öncesinden daha yüksek bulunmuştur. Saygı değerine yönelik yaratıcı yazma becerileri uygulama öncesi daha yüksek bulunmuştur. İstatistiksel olarak da kontrol grubundaki 4.sınıf öğrencilerin uygulama öncesi ölçülen sevgi değerine yönelik yazma becerileri ve saygı değerlerine yönelik yazma becerileri ile uygulama sonrası ölçülen sevgi ve saygı değerlerine yönelik yazma becerileri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur(p<0.05). Ancak, kontrol grubundaki öğrencilerin uygulama öncesi ölçülen genel yazma becerileri ile uygulama sonrası ölçülen genel yazma becerileri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır (p>0.05).

5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

5.1. Sonuçlar

Bu çalışmada yaratıcı drama yönteminin ilköğretim 4. sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerine etkisi "incelenmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen sonuçlar şöyledir:

1. Sevgi değerine yönelik yapılan ön testte, deney ve kontrol grubunda sevgi değerine yönelik yaratıcı yazma becerilerine ilişkin ön test puanları arasında anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür. Bu durum sonucunda ölçülmek istenen durumlar açısından deney ve kontrol grubunun benzer özellik taşıdığı söylenebilir. Yapılan son testte yaratıcı drama etkinlikleri uygulanan deney grubunun lehine sonuçlar olduğu görülmüştür. Ancak ön test erişim puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.
2. Saygı değerine yönelik yapılan ön testte deney ve kontrol grubuna bakıldığında kontrol grubunun lehine sonuç görülmektedir. Ancak uygulanan son testte ve erişim puanlarında yapılan yaratıcı drama çalışmalarının deney grubu lehine sonuç oluşturduğu görülmüştür. Kırmızı (2015), yaratıcı drama yöntemi ve yaratıcı yazma çalışmalarının yaratıcı yazma üzerindeki etkisini incelediği, karma yöntem kullandığı çalışmasında yaratıcı drama yönteminin uygulandığı deney grubunda anlamlı bir fark olduğunu, yaratıcı drama yönteminin kullanıldığı öğrencilerle yapılan görüşmelerde; yaratıcı drama etkinliklerinden sonra öğrencilerde bir rahatlama olduğu, yazmaya karşı istekli oldukları, kendilerini daha özgür hissettikleri sonucuna ulaşmıştır.
3. Genel yaratıcı yazma becerilerine bakıldığında uygulama öncesi fark bulunmamakta, son test ve erişim puanlarının deney grubu lehine sonuçlandığı görülmektedir.

Uygulanan 6 oturumluk yaratıcı drama etkinliklerinin öğrencilerin yaratıcılıklarını, yaratıcı yazmaya yönelik becerilerini geliştirdiği söylenebilir.

Kırmızı (2008), yaratıcı drama yönteminin uygulandığı yaratıcı yazma çalışmalarının öğrencilerin yazmaya yönelik tutumlarını araştırdığı çalışmada yaratıcı drama ile öğrenciler bireysel ya da grup halinde hayal kurup oynamayı, çekinmeden duygu ve düşüncelerini ifade edebilmeyi, farklı düşüncelerinden dolayı yargılanmayacağından emin bir şekilde geleneksel kalıpların dışında bir ortam yaratmasından dolayı yaratıcı drama öğrencilerde yazmaya yönelik olumlu tutum geliştirdiği sonucuna ulaşmıştır. Yaratıcı drama yöntemine dayalı yaratıcı yazma çalışmalarının yazmaya yönelik olumlu tutum geliştirmede etkili olduğunu belirtmektedir.

Ataman (2006) yaratıcı drama sürecinde yaratıcı yazma çalışmalarında, yaratıcı dramanın öğretmen ve öğrencilerin farklı yönlerini görmede, düşünme yeteneklerinin gelişmesi ile birlikte yaratıcı yazma becerisine katkı sağladığını belirtmiştir.

4. Deney ve kontrol gruplarının sevgi, saygı ve genel yazma becerisine bakıldığında 4.sınıf öğrencilerinin uygulama öncesi ve uygulama sonrası ölçülen yaratıcı yazma becerileri puanlarının yaratıcı drama etkinliklerinin uygulandığı deney grubu öğrencilerinin son test puanlarında anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir. Türkel (2013) yaratıcı dramanın yaratıcı yazma başarısına ve yazmaya karşı tutumuna etkisini araştırdığı çalışmada deney gurubu öğrencilerinin yazma başarılarının son test lehine anlamlı farklar olduğunu tespit etmiştir. Bu durumun yaratıcı drama etkinliklerinin MEB programındaki etkinliklerden daha yararlı olduğunu savunmuştur.

Peker (2015), öğrencilerin yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde yaratıcı drama tekniklerinden özel mülkiyet/yarım bırakılmış materyal tekniğinin yaratıcı yazma yaklaşımı ile karşılaştırdığı nitel araştırma yönteminin kullanıldığı araştırmasında özel mülkiyet tekniğini kullandığı deney gurubunda yazma çalışmalarında betimlemelere yer verdiği, farklı bakış açıları kurarak özgün düşünceler üretebildiği sonucuna ulaşmıştır. Yaratıcı yazma konusunun ilköğretim düzeyinde gelişim gösterdiği sonucuna ulaşan çalışmalar Tonyalı (2010), Kapar Kuvanç (2008), Ataman (2006)'nın çalışmalarıdır. Bu çalışmalar eldeki araştırmanın sonuçlarıyla örtüşmektedir.

5. 2. Öneriler

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre şu önerilerde bulunulmuştur;

- Yazma çalışmalarında, planlı yaratıcı drama etkinlikleri hazırlanarak yazmanın sıkıcı bir beceri olarak algılanmasının önüne geçilmeli ve yazma becerisinin sevdirmesine özen gösterilmelidir.
- Bu çalışmada yaratıcı dramanın yaratıcı yazma becerisi üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yaratıcı drama etkinlikleri diğer dil becerilerinde de kullanılabilir.
- Öğretmenler ders içi etkinliklerde farklı bir yöntem olan yaratıcı drama hakkında bilgi edinmeli, yaratıcı drama ile ilgili kurs ve hizmet içi seminerlere katılmalıdır.
- Yaratıcı yazma becerilerini geliştirmek için farklı yöntem ve teknikler kullanılabilir.
- Yaratıcı dramanın eğitimde daha fazla yer alması için, eğitim fakülteleri başta olmak üzere öğretmen yetiştiren kurumlarda “drama” zorunlu ders olarak yer almalıdır.

- Her ilkokulda drama sınıfları oluşturulmalıdır. Drama sınıflarında gerekli düzenlemeler yapıldıktan sonra Serbest Etkinlik saatlerinde veya Oyun ve Fiziki Ekinlik saatlerinde drama etkinliklerine yer verilmelidir.
- Ders kitaplarında öğrencilerin hayal gücünü ve yaratıcılığını geliştirecek yazma etkinliklerine yer verilmelidir.
- Yaratıcı dramanın değerlerin öğretimine etkisinin inceleneceği çalışmalar yapılabilir.
- Hikâye yazma çalışmalarında yaratıcılığı ön plana çıkarmak için yaratıcı drama etkinliklerinden faydalanılmalıdır.

KAYNAKLAR

ADA, E. (2016), *Erken çocukluk döneminde yaratıcı drama yönteminin değerler eğitimine olan etkisinin incelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kastamonu.

ADIGÜZEL, Ö. (1993), *Oyun ve yaratıcı drama ilişkisi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

ADIGÜZEL Ö. (2006). "Yaratıcı Drama Kavramı, Bileşenleri ve Aşamaları" **Yaratıcı Drama Dergisi**, 1,1: 17-29.

ADIGÜZEL, Ö. (2007). "Dramada Temel Kavramlar", **İlköğretimde Drama** (Ed. Ali Öztürk), Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yay.

ADIGÜZEL, Ö. ve Aykaç, M. (2011), *Türkçe öğretiminde çocuk edebiyatı metinleriyle kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin anlatma becerilerine etkisi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

ADIGÜZEL, Ö. (2015), **Eğitimde Yaratıcı Drama**, Ankara: Pegem Akademi.

AK, E. (2011), *Yaratıcı yazma tekniklerinin ilköğretim 5. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersindeki yazılı anlatım becerileri üzerindeki etkisi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

ANNARELLA, Lorie A. (1999), **Using Creative Drama in the Writing Process**.USA: Eric dokümant.

ARGUN, Y. (2011), **Okul Öncesi Dönemde Yaratıcılık Ve Eğitimi**, Ankara: Anı Yayıncılık.

ASLAN, N. (2009), **Drama öğretimi**, Ankara: Oluşum Yayınları.

ATAMAN, M. (2006), "Yaratıcı Drama Sürecinde Yaratıcı Yazma", **Yaratıcı Drama Dergisi**, 1, 1: 78.

ATAMAN M. (2011), **Yaratıcı Yazma İçin Yaratıcı Drama**, Ankara: Pegem Akademi.

BEYDEMİR, A. (2010), *İlköğretim 5. sınıf türkçe dersinde yaratıcı yazma yaklaşımının yazmaya yönelik tutumlara yaratıcı yazma ve yazma erişimine etkisi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.

COCKETT, Stephan. (1999), "Evaluating Children"s Learning in Drama in the Primary School" **Westminster Studies in Education**. 22: 63-73.

CREMİN, T., Gooch, K., Blakemore, L., Goff, E., & Macdonald, R. (2006), "Connecting drama and writing: seizing the moment to write" **Research in Drama Education**, 11: 273-291.

CRESWELL, J. W. (2014), **Araştırma Deseni**, (Çev. M. Bursal), Ankara: Eğiten Kitap.

ESEN, M. (2008), *IX. sınıf coğrafya dersi konularının öğretiminde drama yöntemi ile klasik yöntemlerin karşılaştırılması*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

GULİ, L. A. (2004), *The effects of creative drama-based intervention for children with deficits in social perception*. Mater thesis, Faculty of the Graduate School of The University of Texas at Austin.

GÜLERYÜZ, H. (2001), **Türkçe Programlanmış İlk Okuma Yazma Öğretimi**, Ankara: PegemA Yayıncılık.

GÜVEN, A. Z. (2012), "İlköğretim 4. ve 5. sınıf türkçe derslerinde drama yönteminin kullanımı üzerine nitel bir çalışma", **Cumhuriyet International Journal of Education**, 1, 2: 52-66.

KAPAR KUVANÇ, E.B. (2008), *Yaratıcı yazma tekniklerinin öğrencilerin Türkçe dersine ilişkin tutumlarına ve Türkçe dersindeki başarılarına etkisi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

KARA, Ö. T. (2010), *Dramayla öykü oluşturma yönteminin ilköğretim ikinci kademe Türkçe öğretimine etkisi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi. Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

KARA, Ö. T. (2011), "Türkçe Dersinde Dramayla Öykü Oluşturma Yönteminin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi", **Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 7: 146-164.

KARASAR, N. (2009), **Bilimsel Araştırma Yöntemi**, Ankara: Nobel Yayıncılık.

KAVCAR C. (1985), "Örgün Eğitimde Dramatizasyon", **Yaratıcı Drama**, (Ed. Adıgüzel, Ö.), Ankara: Naturel Yayıncılık.

KIRMIZI, F. S. (2008), "Türkçe Öğretiminde Yaratıcı Drama Yönteminin Tutum Ve Okuduğunu Anlama Stratejileri Üzerindeki Etkisi" **Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 1, 23: 95-109.

KIRMIZI, F.S. (2009), "Yaratıcı Yazma Ürünlerinin Bazı Ölçütler Açısından Değerlendirilmesine İlişkin Nitel Bir Çalışma", **Dil Dergisi**, 151: 22-35.

KIRMIZI, F. S. (2015), "Yaratıcı Drama Ve Yaratıcı Yazma Uygulamalarının Yaratıcı Yazma Başarısına Etkisi", **Eğitim ve Bilim Dergisi**, XL, 181: 93-115.

KÜÇÜK, S. (2007), **Yazılı Anlatım ve Yaratıcılık**, Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yayınları.

LAURİN, S. (2010), *The effect of story drama on children's writing skills. Masters thesis, Concordia University.* <http://spectrum.library.concordia.ca/979297/>, Erişim 27.11.2017.

LORİE, A. (2000), *Using Creative Drama in the Writing and Reading Process.* USA: EDRS.

MALTEPE, S. (2006), "Türkçe Öğretimindeki Yazılı Anlatım Uygulamaları İçin Bir Seçenek: Yaratıcı Yazma Yaklaşımı", *Ankara Üniversitesi Dil Dergisi*, 132: 56-66.

MEB (Millî Eğitim Bakanlığı) (2017), *İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı 1-8. Sınıflar*, Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basım Evi.

MOORE, B. & CALDWELL, H. (1993), *Drama and drawing for narrative writing in primary grades*, [<http://www.artsedsearch.org/study/drama-and-drawing-for-narrative-writing-in-primary-grades>] 01 Mart 2018 tarihinde erişildi.

OĞUZ, S.G. (2017), *Masalları birleştirme yoluyla ortaokul öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerinin incelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.

ÖNDER, A. (2001), *Yaşayarak Öğrenmek İçin Eğitici Drama Kuramsal Temellerle Uygulama Teknikleri ve Örnekleri*, İstanbul: Epsilon Yayıncılık.

PEKER, Ş. (2015), *Yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde yaratıcı drama tekniklerinden özel mülkiyet tekniğinin yaratıcı yazma yaklaşımı ile karşılaştırılması*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

SAĞLAMÖZ G. (1990). Bir eğitim yöntemi olarak drama.). Ankara: Naturel Yayıncılık.

SAN, İ. (1985). Sanat ve yaratıcılık eğitimi olarak tiyatro. Adıgüzel Ö. (Edt.), *Yaratıcı drama 1985-1995* (2. Baskı). Ankara: Naturel Yayıncılık.

SAN, İ. (1990), "Eğitimde Yaratıcı Drama", *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, XXIII, 2: 573-582.

SAN, İ. (1991), "Yaratıcı Drama Eğitsel Boyutları", *Yaratıcı Drama*, (Ed. Adıgüzel, Ö.), Ankara: Naturel Yayıncılık.

SAN, İ. (2006), "Yaratıcı Dramanın Eğitsel Boyutları", *Yaratıcı Drama*, (Ed. Adıgüzel, Ö.), Ankara: Naturel Yayıncılık.

SEVER, S., Kavcar, C., & Oğuzkan, F. (2005), *Türkçe Öğretimi*. Ankara: Engin Yayınevi.

TÜRKEL, A. (2013), "Yaratıcı Dramanın Yaratıcı Yazma Başarısına ve Yazmaya Karşı Tutuma Etkisi (ortaokul 8. sınıf örneği)", *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, XXXVI, 1: 1-11.

TONYALI, E. (2010), *Yaratıcı yazma uygulamalarının ilköğretim altıncı sınıf öğrencilerinin yazma becerilerine etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

ÜSTÜNDAĞ, T. (1998), "Yaratıcı drama eğitim programının öğeleri", *Eğitim ve Bilim*, XXII, 107: 28-35.